

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR: HELYBEN: EGY ÓRA 1 KORONA, NEGYEDÉVRE 3 KORONA, VIDÉKEN: EGY ÓRA 1 KORONA 50 FILLÉR, NEGYEDÉVRE 4 KORONA 50 FILLÉR

PÁRTOKTÓL FÜGGETLEN
POLITIKAI NAPILAP

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49

A német hadsereg Brüsszelben

A Magyar Távirati Iroda jelentése. Érkezett Debreczenbe augusztus 21. hajnalban 3 óra 30 perckor.

Berlin, aug. 20. A Wolff-ügynökség jelenti, hogy a német seregek ma délután bevonultak Brüsszelbe

Japán Németország ellen

Még csak néhány éve, hogy Japán belekapcsolódott Port-Arthurról és Mukdennel az emberi történelembe és máris megtanulták első szövetségesüktől: a hideg brittektől, a rideg számitást, az üzleti érdeket mindenek fölött első sorba helyezni morál és minden etikai érzés felrugásával.

Németország valamikor kultur eszközökét és kulturát terjesztő embereket küldött Japánba, ahol ez eszközök és emberek derekas munkát végeztek. Németország ugyanakkor képzett tisztakat küldött Japánba ennek kérésére és e kiváló katonák megteremtették Japán hadseregét és e hadseregben azt az alapot, amelyen állva Kuroki, Oyama meg a többi tábornok és a hadsereg legyűrtek az orosz óriást és a történelem lapjaira ráírták a nevet: Mukden.

A hálá, a köszönet érzése helyett most Japán is beáll üzleti érdekei szerint abba a bandába, amely két becsületes nagyhatalom ellen szövetkezett s amelynek célja: letörni Németországot. A tanítvány hadat üzen mestérének.

Szerencsére, a japán hadi mozgolódását komolyan venni nem kell. A döntő eseményekbe nem folyhat bele, mert a kérdést itt Európában a sokszor és most újból vérrel öntözött földön fogják eldönteni német, osztrák és magyar bakák szuronyai, a tízezrek ágyui és a magyar huszárok kardja.

És még egy körülmény tompítja a japán mozdulásnak félelmességét erőnk öntudatán kívül. És ez a körülmény az U. S. A., az Észak-Amerikai Egyesült Államok. Az United States of Nordamerika is üzleti szellemű állam. Érdekeit éppen azért maga is iparkodik a legjobban megvédeni és különösen Japán ellen, amit legjobban bizonyít a legutolsó mexikói háború, amelynél az Egyesült Államok tulajdonképpen Japán amaz erős vágya ellenében mutatta meg oroszlan körmeit, a mely erős vágyak Mexikó felé kancsítottak. Japán minden egyes mozdulatára tehát Amerikában éppen olyan mozdulat történik. És az Egyesült Államok félelmetes ellenfél.

Japán ultimátuma Németországhoz

Berlin, aug. 20. A Wolff-ügynökség jelenti: A japán nagykövetség ügyvivője kor-

mánya megbízásából jegyzéket adott át a külügyi hivatalnak. Ebben hivatkozással az angol-japán szövetségre kívánja, hogy a német hadihajókat azonnal vezényeljék ki a japán és a kínai vizekből, vagy pedig szereljék le; továbbá kívánja, hogy szeptember 15-ig feltétlenül adja át Németország a japán hatóságoknak a kiaoicsaui bérleti területeket és végül, hogy e követeléseket Németország augusztus 23-ig feltétlenül fogadja el.

A berlini újságok egykedvűen fogadják Japán ultimátumát, mert felfogásuk szerint a kiüzelem Európában fog eldőlni.

Berlin, aug. 20. A Vossische Zeitung azt írja, hogy Japánnal való háborunk nem volna döntő jelentőségű az események menetére. Eggyel több, vagy kevesebb hadüzenet pedig nem zavarná nyugalmunkat.

Berlin, aug. 20. Kiaoicsau kormányzója a következőket siürgönyözte a német kormányoknak:

„A Japán ultimátumáról szóló közlést megkaptam és biztosítom, hogy kötelességemet a végsőkig teljesíteni fogom.

Berlin, aug. 20. A német kormány Japánnak Kiaoicsaura vonatkozó követelése ügyében még nem nyilvánított véleményt és még nem döntött.

Németország visszautasítja Japán ultimátumát

Bécs, aug. 20. A Kölnische Zeitung értesülése szerint Németország visszautasítja Japán ultimátumát és Japánnal semmiféle alkudozásba nem bocsájtkozik. A német diplomáciai körökben azt mondják, hogy majd az európai háboru befejezése után fogja Japán érezni mostani lépésének következményeit.

Az Egyesült Államok Japán ellen

Berlin, aug. 20. A Berliner Tageblatt interjú közöl Witte volt párisi amerikai nagykövettel, aki Japán fent közölt ultimátumáról szólva azt mondja, hogy az Egyesült Államok a dolgok ilyen fordulatát nem nézné közönyösen.

A németek diadala a franciákon

Berlin, aug. 20. (Wolff-ügynökség.) A Belgiumban és az elszászi határon tegnap vívott ütközetekről jelentik: A német csapatok Tirlemontnál egy tábori üteget, egy nehéz üteget és egy zászlót zsákmányoltak és 500 embert foglyul ejtettek. A német lovasság Pervez-nél két ágyut és két gépfegyvert zsákmányolt.

Statárium Párisban

Koppenhága, aug. 20. Párisból érkezett hírek szerint Párisban kihirdették a statáriumot.

A német mozgósítás befejezve.

Berlin, aug. 20. A Wolff-ügynökség jelenti, hogy a német mozgósítás be van fejezve és a forgalom egész Németországban viszonyterte rendes kését.

Az északi harctérről Huszonnyolc kémét fölakasztottak

Lemberg, aug. 20. Egy kozák csapat Sokalnál megkísérelte a betörést a galíciai határon, de csapataink visszaverték a kozákokat. Megállapítást nyert, hogy huszonnyolc oroszofil kém, ezek között két asszony, jelekkel figyelmeztette a kozákokat, hogy támadjanak. Ezeket a kémeket elfogták és Sokal község piacán a lakosság szemeláttára mindnyájukat felakasztották.

Az orosz mozgósítás főirányai

Oroszország nemesak a hadsereg szervezettsége és fegyelmezettség tekintetében áll messze mögöttünk, hanem föltéve, hogy papiron kimutatott összes hadtesteit valaha mozgósítani és felvonultatni képes volna, — mennyiség tekintetében szintén hátrányban van az egyesült osztrák-magyar-német haderővel szemben. Mindezekkel tisztában van maga az orosz hadvezetőség is, mely kizárólag egy közismert előnyre hivatkozhatik, ne-

vezetesen a területi nagyságra. Ebből a szempontból az orosz hadvezetőség háboru idején valóságos luxust ízhet. Néhány százezer négyzetkilométernyi terület feladására rá nézve igen csekély jelentőségű dolog úgy stratégiai, mint politikai szempontból.

Már a hadműveletek megkezdése előtt tisztában lehetett vele mindenki, hogy az orosz hadsereg Orosz-Lengyelországot vagy legalább is ennek jó részét minden komolyabb küzdelem nélkül kiirtja. Hiszen csak a térképre kell néznünk és még a laikusoknak is azonnal konstatálniuk kell, hogy ez a terület, mely Poroszország keleti csúcsa és Galícia közé van beékelve, valóságos egérfogó volna egy ott operáló orosz hadseregre, mely két tűz közé szorítva, hamarosan bekerítettnek és ezzel a sorsa meg volna pecsételve. Ez a magyarázata az oroszok jelenlegi visszavonulásának és ha először Lodz, később pedig Varsó körül el is fogadnak majd egy-egy komolyabbnak látszó ütközetet, ez még mindig csak az általános visszavonulás fedezését fogja célozni, ugyszintén azt, hogy a végtelen birodalom területén annyi mizériával küzködő mozgósítás véghezvitelére annyi időt nyerjenek, amennyi csak lehetséges.

Egyébként a mozgósított orosz hadsereg felvonulása három főirányból történik: *Szentpétervártól dél felé, Königsberg és Moszkvától délnyugat felé Krakó irányában.* A harmadik, az u. n. déli hadsereg *Odesszától északnyugat felé* és illetve Kazan és Kiev felől nyugat felé *Csernovitz* és — amennyiben Románia magatartása ezt ki nem zárja — *Brassó irányában.*

Az említett három és illetve négy végcél azonban — Königsberg, Krakó, Csernovitz, Brassó — a fentebb körvonalazott okok folytán scakis jámbor óhajtsái az orosz vezérkarnak. Arra, hogy a szentpétervári és moszkvai hadseregek valahol Oroszország belsejében egyesüljenek, még lehet valami reménye az orosz hadvezetőségnek, de hogy ez a déli hadsereggel is megtörténhessék, már az egyesült osztrák-magyar-német hadak bravuros operációi következtében előállott időrovidség folytán kizárt dolog. Végül nem valósulhat meg az oroszoknak az a tervük sem, hogy ugynevezett téli hadjáratot provokáljanak, mert a mi hadvezetőségünk szünetet nem ismerő gyors operációi jóval az orosz tél előtt véglegesen eldöntik a hadjárat sorsát.

Német győzelem az Északi-tengeren

Berlin, aug. 20. A „Strassburg“ nevű kis német cirkáló az angol partok közelében két ellenséges tenger alatt járó naszádot megtámadott és az egyiket kevés lövéssel elsüllyesztette.

A „Strausunk“ nevű német cirkáló az Északi tengerben több ellenséges torpedózúzóval megütközött és konstatálta, hogy a német partok és a német tenger teljesen ment az ellenségtől.

Közös minisztertanács.

Bécsből táviratozzák: Bécsben tegnap a király elnöklésével közös minisztertanács volt amelyen Tisza István gróf és Stürgkh gróf miniszterelnökök, valamint Berchtold Lipót gróf külügyi, Bilinszki Leo lovag közös pénzügyminiszter Krobotin Sándor lovag közös hadügyminiszter vettek részt.

Budapest, aug. 29. Tisza István gróf miniszterelnök ma visszaérkezett Budapestre.

Hat százalék a kamatláb

Bécs, aug. 20. Az Osztrák-magyar bank főtanácsa ma délben Popovics Sándor kormányzó elnöklete alatt ülést tartott, amelyen elhatározta, hogy a kamatlábat két százalékkal leszállítja. A bankkamatláb tehát a mai naptól fogva hat százalék.

LEGUJABB

Bombázzák Konstantinápolyt

Bukarest, aug. 20. A „Minerva“ című lapnak jelentik P-tervéről:

Minthogy Törökország válasza a hármastententnek a Dardanellák megnyitását sürgető jegyzékére negatív volt, az angol és a francia flotta megkezdte a konstantinápolyi erődítmények bombázását. Az orosz flotta szintén parancsot kapott az erődök bombázására.

A balkán-blokk

A nagyvezér a bolgár királynál.

Szófia, aug. 20. A Bolgár Távirati Ügynökség jelenti: Ferdinánd király tegnap este kihullgatáson fogadta Talaat bég török nagyvezért és Halil bégét, a török kamara elnökét.

Meddig tarthat a háboru?

A modern hadviselés költségei. — Hamis következtetések.

Alig van még kérdés, amely úgy érdekelné most az embereket, mint az, hogy meddig tarthat ez a háboru. Általában az a nézet, hogy a háboru nem tarthat soká, mert egyrészt a modern közlekedési eszközök a seregek gyors felvonulását s ennek folytán a gyors döntést teszik lehetővé, másrészt pedig azért, mert a háboru annyi pénzbe kerül, hogy már ezért is nemsokára be kell következni a békének.

Ami az első okot illeti, mindenestre tény, hogy a közlekedési eszközök ma jóval fejlettebbek, mint a régebbi európai háborúk idején. — Számításba kell venni azonban a modern hadseregeknek úgy a nagyságát, mint a technikai felszerelését is. Nagyon kétséges, hogy a modern hadseregek nem támasztanak-e nagyobb igényeket a közlekedési eszközökkel szemben, mint az 1870—71. évi német-francia háboruban s kétséges az is, hogy az igények nem növekedtek-e meg nagyobb mértékben, mint maga a közlekedés. A legutóbbi háborúk e tekintetben nem nyújtanak semmiféle támpontot, mert olyan államok között folytak le, amelyeket összehasonlítva Középeurópa államaival, nem lehet gazdaságosaknak nevezni. Ez vonatkozik úgy az 1877—78-ik évi török-orosz, mint a kelet-ázsiai orosz-japán és a balkáni háborúkra is.

Az orosz-japán háboru minden nemzet katonai köreiből igen nagy érdeklődést keltett, mert hisz a háboru két olyan nagy hatalom vívta meg, amely modernül felszerelt és felfegyverzett hadsereggel és flottával rendelkezett. De éppen itt nem vezet semmiféle eredményre az európai viszonyokkal való összehasonlítás. Oroszországnak a hadsereget az anyaországgal összekötő tartálékvonala volt, ez hétezer kilométer hosszú egyvágányú vasútból állott, míg Japán csapatszálitmányai főleg a csapatoknak Japánból az ázsiai szárazföldre való szállítására vonatkoztak, tehát tengeri szállitmányokról volt szó.

A számítási alapot rendszerint nagyon tulbecsülik, amikor a statisztikusok előszere-

tettel azt számítják ki, mennyibe kerül a hadviselésnek egy napja, anélkül azonban, hogy figyelembe vennék azt a körülményt, hogy a hadviselő államokból nem tűnik el a pénz, mert hisz egyrészt a katonák ismét kiadják, másrészt az állam különböző vállalkozóknak, szállítóknak, társaságoknak fizeti ki. Éppen ezért az ilyen alapon történő számítások mindig hamisaknak bizonyultak, jóllehet mindenki hajlik arra, hogy a számok beszédét csalhatatlannak tartsa. A mai viszonyokkal egyedül az 1870—71. évi német-francia háboru lehet összehasonlítani. Annál érdekesebb ez az összehasonlítás, ha meggondoljuk, hogy ebben a háboruban a németek kevés kivétellel majdnem mindenütt győztek s hogy ezek a győzelmek egymásután következtek.

A francia hadüzenet 1870 július 19-én történt meg s augusztus 4-én Weissenburgnál volt az első nagyobb összeütközés. Jóllehet a szedáni kapituláció már szeptember 2-án bekövetkezett, a háboru még hónapokig elhúzódott. Csak 1871 január 28-án kapitulált Páris s ezzel egyidejűleg fegyverszünetet kötöttek egymással a hadviselő felek, amivel nagyjából megszűntek az ellenségeskedések. A tulajdonképeni háboru hat hónapig és kilenc napig tartott. A végleges békét csak 1871 május 10-ikén kötötték meg Frankfurtban.

Ha tehát a hadtörténeti tapasztalatokból következtetést akarunk levonni, úgy most olyan háborura kell számírnunk, amely legalább is a német-francia háboru tartamát meghaladó ideig tarthat el.

Válaszos levelezőlapok a Vöröskereszt Tudósító Irodájához

A Magyar Vöröskereszt tudósító irodájának felállítására és az ehhez intézett válaszos levelezőlapok kibocsátása ügyében a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1914. VIII. 13-án 61,698. sz. a. a következő rendeletet adta ki:

M. Kir. Posta, Távirat és Távbeszélő Hivatalnak

Debreczen.

A Magyar Szent Korona Országainak Vörös-Kereszt Egylete legfelsőbb jóváhagyással ellátott alapelvei VI. fejezetének 7. pontja értelmében háboru esetén Budapest „A Magyar Vörös-Kereszt Tudósító Irodája” címen irodát létesít.

Az iroda később közhírré teendő napon Budapest IV., Váci-utca 38. szám alatt a Tiszti Kaszinó helyiségeiben fogja működését megkezdeni.

Az iroda célja az, hogy a háboruban megbetegedett és megsebesült katonák tartózkodási helyéről, betegségük vagy megsebesülésük minőségéről, illetőleg halálukról, vagy eltűnésükről a tudakozó közönségnek díjmentesen értesítést adjon.

Ennek a célnak előmozdítására a m. kir. posta válaszos levelezőlapokat bocsát ki, melyek bármely postahivatalnál, valamint a bélyegárusítóknál kaphatók és darabonként 5 fillérért adatnak el.

A levelezőlapoknak az a része, amelyen „A Magyar Vöröskereszt Tudósító Irodája” címen a tudakozódás történik, 5 filléres postabélyeggel van ellátva, az iroda által adandó válaszlapon azonban díjmentes.

Az érdeklődők ezenfelül levélbeli és távirati uton is tudakozódhatnak, de szóbelileg vagy személyesen nem lehet tudakozódni.

Ugy a levélbeli, mint távirati tudakozódás alkalmával fel kell említeni az illető katonára elő- és utónevét, csapatát, száradát, osztályát, ütegét stb. és rendi fokozatát.

Távirati értesítést az iroda csak abban az esetben ad, ha a tudakozó fél tizennyolc

szavas távirati válasz és az úrlap összesen 1 korona 10 fillérenyi díját megfizette és kérdése az előbb elmondottaknak megfelelően van feltevé.

A iroda ezenfelül különben a halálozást tartalmazó *vesztéségi-lajstromokat* közszemlére fogja kitenni.

Ezen levelező-lapokat egészben vagy részben a *magánipar által előállítani tilos* és előállításuk a törvényes megtorlás alá esik.

X. Piusz pápa meghalt

1835—1914.

A katolikus világ feje: X. Piusz pápa ma hajnalban meghalt. A gyászír még a megindult világháborúban is egy egész világ szívét érinti és kétszázhatvan millió katolikust borít gyászba.

Ma már minden világi hatalom nélkül mégis nagy hatalom a pápaság, amely százmilliók lelkén uralkodik s ez uralkodásában befolyást gyakorol százmilliók lelki világára. Ezért egy uralkodó elhunytát látja mindenki a pápa halálában.

X. Piusz pápa személye és működése különösen érint bennünket magyarokat, akiknek egyik régi vágyát a görög katolikus magyar püspökséget az ő bullája valósította meg.

A magyar közvéleménnyel és különösen a liberális irányzattal és a református egyházzal is szembe helyezte őt erős konzervatív politikája, amelynek megnyilvánulásai voltak egyes bullái. Ezek ellen valószínűleg akciók indultak meg s e bullák végrehajtása abban maradt. Egyénisége és politikája egyébként rokonszenves volt az egész világ előtt, amelynek feltétlen tiszteletét bírta.

Piusz pápa, akinek családi neve Guiseppe Sarto volt, 1835 június 2-án született, 1858-ban lett pappá, 1884-ben mantuai püspök, 1893-ban velencei patriárcha és bibornok lett. 1903-ban választották meg pápává másodszori szavazásra. Először Rampolla bibornoknak volt nagy pártja, de Puzyna osztrák érsek bibornok I. Ferencz József ausztriai császár veto-ját jelentette be ellene. Ez a jog ugyanis megilleti Ausztria császáriját. Rampolla tiltakozott az ellen, hogy egy politikai hatalom befolyást gyakoroljon a pápaválasztásba, de egyben azt is kijelentette, hogy boldog lesz, ha a konklave eltekint az ő személyétől. A második szavazásnál azután Guiseppe Sarto velencei patriárchát választotta meg a bibornokok testülete a római egyház fejévé, Krisztus földi helytartójának utódává, aki mint pápa a X. Piusz nevet vette föl s a pápák sorrendjében a 263-ik lett. X. Piusz a pápai trón elfoglalása után politikai irányváltást hozott be, aminek külső megnyilvánulása volt, hogy az addig volt államtitkár helyébe Merry del Val bibornokot nevezte ki, akivel együtt a belső egyházpolitikában szigorú konzervatív irányt követték és különösen a modernizmus ellen léptek föl érelyesen.

Egyházpolitikai irányzatuknak volt következménye a Ne temere bulla, amely X. Piusz pápának egy a házassági ügyekre vonatkozó dekretuma. A magyarországi református egyház a vegyes házasságot illető rendelkezéseket érelyes tiltakozással fogadta. — Végre is 1909 február 6-án a pápa a dekretum e részét Magyarországra nézve fölfüggesztette és helyette kiterjesztette Magyaror-

szágra is a Németország részére kiadott Provida konstitúciót.

Nagy fölháborodást keltett a Borromeus-encyklika, amelyet 1910 május 26-án adott ki a pápa. Az encyklikában a reformációról mondott éles szavakat, amelyek miatt Németország diplomáciai lépéseket is tett.

Harmadik ismertebb bullája már kedvezőbb volt nekünk, ez a magyar görög katolikus, az ugynevezett hajdudorogi püspökség megalapításáról szól, amelyet a reformátusok is örömmel fogadtak.

Politikájában Olaszországgal szemben engesztelékeny volt, bár a pápai állam elvétele őt sem ismerte el.

A pápa elhunytával a pápaság ügyeit a legidősebb bibornok, a kamerlengo vezeti. A választás a mai viszonyok közt sok nehézségbe fog ütközni, mert a világ minden részéről ma alig tudnak a biborosok a konklavéra összegyűlni.

A segítő-akció

Aranyért — vasat.

A helyi segítő akció bizottság két nappal ezelőtt indította meg „Augusztus-gyorssegély bizottság” által Budapest kezdeményezett mozgalom, máris a nemes lelkűségnek frapáns megnyilatkozásáról számolhatunk be e tekintetben. A főispáni titkári hivatalba a következők tették le kegyes adományukat.

Hajnal Samu 1 karikagyűrű, 4 arany fog, Geiger N. 1 karperec, Sándor Imre és neje, Hegedüs Sándor és neje, dr. Brunner Lajosné, Liebermann N., Szunyogh Sándorné (4 drb.) 1—1 karikagyűrű, Hoffmann Sándorné 1 női aranyóra, Kischka Vince 1 pecsétgyűrű, dr. Szabó Artur 3 ezüst evőkanál, N. N. 1 arany, 1 ezüst gyűrű, 1 medaillon, Révész Klára 1 karperec, Révész Erzsike 1 gyűrű, 1 tüttartó, Révész Margit 1 gyűrű, Deutsch Lajos 1 gyűrű.

A segélyező bizottság felhívása.

A segélyező bizottság kéri azokat a nemesszövületi egyéneket, akik hetenkénti befizetésekkel akarják a háborúba behívott katonák visszamaradt családtagjainak nehéz helyzetét enyhíteni, szíveskedjenek heti készpénz-megajánlásaikat a főispáni titkári hivatalba beszovaltatni.

Mint hogy a vezetőség tudomására jutott, hogy egyesek külön íveken gyűjtenek a bevonult visszamaradottai javára és az összeget eddig még nem szolgáltatták be, kérjük, szíveskedjenek a befolyt összeget a főispáni titkári hivatalba mielőbb beadni.

URANUS

Korona-Passage Telefon 3-28.

!! Ma utoljára. !!

NAGYSZABÁSÚ ÚJ MUSOR.

A LELENCZ

Peschiera látképe.
Az áruó nadrag
Náci, a hozományvadász.
A kötél-táncos.
Náthán a nyeregben.
SERGIUS PANIN

A közönség óhajára e két napon is bemutatják a debreczeni mozgósítási jeleneteket.

Előadások kezdete este 6 órakor folytatásgal bemenettel mélyen leszállított helyárok.

Szombaton — Vasárnap
SENZÁCIÓS ÚJ MUSOR.

Ezuttal adja tudomására a vezetőség a nagyközönségnek, hogy a gyűjtő- és kérés még mindig folyik. Nagy és messze kiható szociális munka szolgálatába szegődöttünk, kérjük a nemesszövületi polgárok áldozatkészségének megnyilatkozását ezután is.

A Katonánapi gyűjtés eredménye.

Ő Felsége 84-ik születésnapján városunkban tartott katonanapi a kedvezőtlen időjárás dacára a rendezőség agilis közreműködésével 4,357.33 koronát eredményezett, amely összeget a vezetőség szintén a bevonult katonák visszamaradt családtagjainak segélyezésére fog fordítani.

A vezetőség ezuttal mond halás köszönetet azoknak az urleányoknak és uraknak, akik lelkes közreműködésükkel a gyűjtés sikerét elősegítették.

HIREK

— Károlyi Mihály Londonban van. Mint jelentették, Berchtold gróf külügyminiszter diplomáciai uton kerestette Károlyi Mihály grófot, akiről már három hete semmi hír sem érkezett. Mint nekünk Bécsből táviratozzák, a külügyminiszter ma azt az értesítést kapta, hogy Károlyi Mihály gróf augusztus 9-én Le Havre-ba érkezett, ahonnan még aznap Londonba utazott és jelenleg is Londonban tartózkodik.

— Debreczeni vendéglősök bojkotja a francia italok ellen. A debreczeni kávéosk, vendéglősök Ipartársulata ma délután a Gambinusban Márkus Jenő elnöklésével gyűlést tartott. A jelenlevők egyöntetűleg elhatározták, hogy a francia és angol ipar termékeit bojkottálják. Pezsgőt, cognacot, likört, sajtokat stb., sem franciát, sem angolt nem tartanak étlapokon a francia, angol kifejezéseket nem használják. Egyelőre 100, egyszáz korona blokkot vettek az ipartársulat tagjai számára, akik üzleteikben a 2 filléres blokkokat ajánlani fogják a katonai hátramaradottak segélyezése céljából. Örvedetes tudomásul vették, hogy derék hatóságunk a piaci, különösen zöldség- és gyümölcs uzsora ellen gyorsan intézkedett.

— Az örgróf szíve. Nemes és követésre méltó példáját mutatta a hazafias cselekedetnek Pallavicini Sándor örgróf a mindszent-alyói hitbizományi uradalmak birtokosa. A monarchia nagy háborújában Alfonz és Sándor fiaival együtt nemcsak mint katona vészi ki részét, hanem táborba szállása előtt a magyar Vöröskereszt Egyletnek és a bevonult katonák otthonmaradottai segélyezésére 20,000 koronát utalt ki pénztárából. A hazafias örgróf nemes szíve valló cselekedetei ezzel azonban még nem merültek ki, mert amint a hitbizományi uradalom alkalmazottjai örömmel beszélnek, elrendelte az uradalom intézőségénél, hogy mindazoknak, akiket a bevonult katona, mint családfenntartó tartott el, a családfőt megillető készpénzbeni és természetbeni javadalmi és családtagok részére teljes összegükben és a háború egész tartama alatt kiszolgáltassanak, továbbá, hogy azon behívott katonának, aki hozzátartozót nem is hagyott hátra, készpénz járandóságai takaréki könyvre helyeztessenek, természetbeni járandóságai pedig félre téve az illető javára hazatéréséig külön kezeltessenek. Örömmel s abban a biztos tudatban adjuk közre e hirt, hogy annak az országnak, amely ily honfiakkal dicsekedhetik, igaz ügyért folytatott küzdelmében vesztenie nem lehet.

— Halálozás. A következő gyászjelentést kaptuk: Özv. Vargha Ferencné ugy a maga, mint gyermekei dr. Petzkó Ernőné Vargha Irén és dr. Vargha Elemér nevében mélyen érzett megilletődéssel jelenti, hogy Made-moiselle Julia Ducimmun, aki hűség és szeretetteljes ragaszkodással több mint egy

Tábori és hadi felszerelésekhez

FŐZŐKÉSZÜLÉKEK, VIL-LANYOS LÁMPÁK, HÁTI ZSÁKOK ALVÓZSÁKOK

BŐRÖNDÖK BROWNING REVOLVEREK ÉS TÖLTÉNYEK

EVŐESZKOZOK ♡ KESEK ♡ PALACKOK

TEVESZŐR - TAKARÓK

MENTZE ÁRUHÁZBAN, PIAC-UTCA 38. SZÁM

negyed századon át úgy gyermekei, mint később unokáinak nevelésében és gondozásában a legbensőbb odaadással segített, s családjának meghitt tagja, minden érzésének igazi részese volt — f. hó 19-én este 11 órakor életének 70-ik évében jobb létre szenderült. Kedves halottunkat f. hó 21-én d. u. 5 órakor a Szent Anna-utca 25. sz. háznál tartandó imával a Cegléd-utcai ref. temetőben fogjuk eltemetni. Debreczen, 1914 augusztus hó 20. Áldott legyen emlékezet!

— **Feljelentett élelmiszer-uzsorások.** A debreczeni rendőrségen az elmúlt két napban több kereskedőt és kufárt jelentettek fel élelmiszer-uzsora miatt. A bepanaszoltak horribilis árt számítotak egyes élelmicikkekért. Valamennyi árusító ellen szigorú eljárást indított a rendőrség és ha bebizonyul a kihágás tényálladéka, a rendőrség kiméletlen szigorral fogja megbüntetni őket.

— **Nincs hír Nordauról.** Nordau Miksa, a budapesti születésű kiváló író, aki évtizedek óta Prísbán élt, napok óta nem ad életjelt magáról, noha hozzátartozói és barátai elhalmozák érdeklődő leveleikkel. Attól tartanak, hogy a párisi zavargások idején baja esett, ámde valószínűbb, hogy épp a tumultusok elől menekült valamerre. Nordar egyik vezére a cionista mozgalomnak, nagyszerű essayista és kritikus, s állandó művészeti levelezője volt a bécsi Neue Freie Presse-nek. Párisban széleskörű gyermekorvosi gyakorlatot is folytatott.

URANIA

Debreczen legnagyobb, legelőkelőbb mozgója

EGYHÁZ-TÉR. — TELEFON 12-51.

!! Ma utoljára. !!

Szenzációs új műsor.

KATONABECSÜLET

Sidi Midi oázisok
Leó fiórtól
Az amulett.
Ágoston és az életant.
A rabszolganó.

Általános közkívánatra ismét bemutatóra kerül a mozgósítási jelenetek Debreczenben.

Folytatólagos bemenet. — Rendes helyárak.

Szombaton, vasárnap aug. 22-én, 23-án
ÚJ MOZGÓKÉP MŰSOR.

— **Védi a saját szerbét.** Jellemző kedves dolog történt ma az egyik szegedi kaszárnyában. Raportra vittek egy bakát, akinek az volt a büne, hogy megverte az egyik bajtársát.

— Szégyen, hogy ilyen tesztek most — szól szigorúan a kapitány. Ilyen időben úgy kellene egymással élnetek, mint jó testvéreknek. Mondd meg, miért bántottad a bajtársadat.

A katona vállalai közé huzza a fejét és feleli:

— Jelentem alássan, azon haragudtam meg, mert azt mondotta, hogy ü lüvi le az én rácomat, osztán nyakon akartam ütni, de a nagy méregetől elszaladt a kezem és orrontra áltam.

— „Az Isten a mi reménységünk“ című harctéren levő katonák részére készített kis imakönyv, mely a háboruban lévő és még ezután háboruba induló keresztyén katonák részére minden alkalomra való és a zsebben könnyen elhelyezhető, kiadóhivatalunkban 20 fillérért kapható. Hozzávaló borítéknak 2 fillér darabja.

— A 14. számú telefonon megrendelhető bármely mennyiségű palack vagy hordós sörök az új kőbányai sörfőzdéből, Debreczen, Hatvan-utca 30.

A hadi sebészet

Katonáink orvosai.

Egy fővárosi hírlapíró hosszabb beszélgetést folytatott egyik igen előkelő budapesti orvossal, akit a háborus orvostudomány egyes dolgait illetően kérdezett meg. Az orvos egyetmást elmondott, amit itt közlünk:

— A hadi sebészet nagyon fejlett tudomány. Önállóan fejlődött, az utóbbi nagy háboruk alatt, mert ezen a téren is — mint az orvostudományokban mindenütt — legfontosabb a közvetlen tapasztalat. Minden háborúnak megvan a maga nagy stratégiai, katonai és orvosi tanulsága is. Ezeket a tanulságokat a háboruk végén az orvosok nagy könyvek alakjában elkönyvelik. Nézzé, itt van az asztalomon egy vastag német könyv, okos, megbízható, érdekes könyv: Az utolsó Balkán-háború tanulságai.

— Hogy mit tanultak a hadi sebészek? A bur-háboruban belátták, hogy a közönséges puskagolyó által okozott seb nem veszélyes, kivéve, hogy ha nemes részeket talál. A golyó, a mely egy tiszta acélburokban reppül a testbe, vékony csatornát fur, a nagy hőség maga is dezinficiálja s könnyen begyógyul. Csakhogy a burok a nemzetközi meggyezés által megtiltott dum-dum lövegeket is használtak, azaz olyan puskagolyókat, amelyek nem főd teljesen acélburok, a burkot átvágták, úgy, hogy az ólom recéje rendkívül fájó és gyógyíthatatlan sebeket üt. A lött sebben általában az veszélyes, hogy a golyó által ütött csatornába idegen, rothadóanyagok jutnak. Ezek az anyagok lehetnek ruhafoszlanók, de lehetnek szövetroncsok is, amelyek a löcsatornában mint idegen testek bomlanak föl és vérmérgezést okoznak.

Az orosz-japán háború nagy tanulsága az, hogy a sebeket csak a végső szükségben szabad operálni. Az oroszok nyakra-főre operálták sebesülteiket, minden sebből kivették a golyót és a legtöbb betegük meghalt, nem annyira a sebébe, mint az operációba, illetve az operáció okozta komplikációba, szepszisbe. A japán orvosok pedig, akik házi módon kezelték a sebeket, a háború végén diadalmas statisztikát terjesztettek a csodálkozó orvostudomány elé. Ők a sebeket kimosták, vagy ki se mosták, csak bekenették és feltétlenül dezinficiáló jódinturával, aztán kollódiummal beragasztották. Ezek a sebek — ugyszólván — maguktól gyógyultak be, a betegek majdnem egytől-egyig felépültek.

— És az utolsó balkáni háborúnak szintén megdöbbentő tapasztalatai vannak. Azok a sebek, amelyeket az acélburokkal bevont golyók ütnek, csodálatosan gyógyulnak. Még akkor is, hogyha a tüdőt furják által. A kis löcsatorna gyönyörűen begyógyul. Sok esetet sorolnak fel a balkáni háború orvosai, amikor a golyó általhalolt az agyvelőn, benne egész kis kanálisokat vájtak s a páciensek felépültek. Epilepsziát kaptak közülök sokan, de különben egészségesek. Szinte hihetetlen, hogy az agyvelő, az ember legfinomabb szerve, mennyire érzéketlen.

— Mi teljes bizalommal nézhetünk a háború elé: a monarchia orvosai, katonarvosai kitűnőek, egyenesen zseniálisak, a legmodernebb orvosi fegyverzettel indultak el. Rengeteg mennyiségű speciális gyógyszer vittek magukkal, többek közt igen sok anaesteticum-ot. A tetanok az a baktérium, amely a farkasgörsöt okozza, ez pedig a puha, fekete kerti földben lakozik. Sebesült katonák gyakran inficiálódnak a hadvezetőség előre gondoskodott arról, hogy elegendő ellenmég álljon a rendelkezésére. Különben — mint hallom — máris tilalmat adtak ki egyes gyógyszerek — sublimát, morfiúm, kloroform stb. — kivételére. Mert az orosz-japán háboruban megtörtént, hogy elfogyott a kloroform és fájdalmas operációkat narkózis nélkül kellett elvégezni. Nálunk ez nem fordulhat elő. Nagyszerűen vagyunk felszerelve. Nemcsak hadseregünk nyer csatát, de az orvosaink is.

APRÓ HIRDETÉSEK

Allás

Könyvelésben
pénztárkeze'ben jártas intelligens nő irodai alkalmazást keres. Cim a kiadóban.

Üzlet

PRISS
töltésű ásványvízek az összes Deutsch üzletekben kaphatók.

SZEGEDI PAPRIKA-
különlegességek óriási raktára LINDENFELD J. JENO fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésében pénzügyi palota. Telefon 79. sz.

Pénzt kölcsönöz magánzó 5% mellett tisztességes embereknek 5 évi részletfizetésre (ingatlanra is). KRÖLL K. Berlin 29., poste restante

Adás-vétel

Kapucédulák
bármilyen felirással kaphatók a kiadóban.

Befőttes
üvegek olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Lakbörleti szabályzat
kiadó cédulák bármilyen felirással kaphatók a kiadóhivatalban.

Makulatur papiros
kapható a kiadóban.

Zománc
cím tábla megrendelhető Hoffman és Kronovitz cégnél Piac-u. 49.

Szénvignetta
ezrenként olcsón kapható Piac-utca 49. szám alatt.

KOCSIS

TEJKIHORDONAK
felvétetik FRIEDMANN ZSIGMONDNÁL, József kir. herceg-utca 60. sz. UGYANOTT

TEJ

hához szállítva megrendelhető literenként **24 fillérért**

KIADÓ gargonlakás.

Az Egyház-tér 8. sz. a házban két utcai szoba, kapu alatti külön bejárattal, butorozva vagy üresen november 1. sejére kiadó. Továbbá kiadó egy kütűnő borpince is. Értekezhetni ugyanott Gáll Vilmos bir. végrehajtónál.

FELVESZEK EMBEREKET,

SOK PÉNZT

— kik naponta —
Jelentkezzenek d. e. 10 órától
Piac-u. 49.,
második udvar, első emelet.

DONOGÁN ÉS SOMOSSY

DEBRECZEN, Kistemplombazár
HAJDU VÁRMEGYE SZÁLLITÓI

Menyasszonyi kelengye

Vászon,
Kész fehérneműek,
Női és férfdivatárak,
Nagy szőnyegraktár.

Üzemnagyoobbítás folytán

nyomással:

1000 szines jóminőségű boríték K 3-60
1000 finom fehér boríték . . . 6-
1000 félív üzleti levélpapír . . . 7-
1000 szines levelező-lap . . . 5-20

Egyéb nyomtatvány is elegáns, modern kivitelben, hasonló olcsó árak mellett

HOFFMANN és KRONOVITZ

KÖNYVNYOMDAJÁBAN
DEBRECZEN, PIAC-UTCZA 49.